

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Емил Иванов, дм,

Кардиологично отделение към Клиника по пропедевтика на вътрешните болести "Проф. д-р Ст. Киркович" – УМБАЛ "Александровска", КПВБ,
Медицински Университет – София

Относно: дисертационен труд на тема „МЕТАБОЛИТЕН СИНДРОМ, НЕАЛКОХОЛНА СТЕАТОЗНА БОЛЕСТ И СЪРДЕЧНО-СЪДОВИ УСЛОЖНЕНИЯ – ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ“ за придобиване на научна и образователна степен „доктор“ по професионално направление 7.1. Медицина (Кардиология) на д-р Нонка Николова Юркова с научен ръководител проф. д-р Теменуга Донова, дмн, изготвено в съответствие със саповед РД 38-487 от 01.08.2019 на Ректора на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.

Дисертацията е написана на 223 стандартни печатни страници, онагледена с 34 таблици и 116 фигури. Библиографията съдържа 304 заглавия, от които 3 на български колективи.

Актуалност на темата

Темата на дисертационния труд е актуална и широко коментирана в медицинската литература. Медико-социалната и фармако-икономическа значимост на проблема се определят от високата честота на разпространение на чернодробните и сърдечно-съдовите заболявания, както и от доказаната патогенетична връзка между тях.

Познаване на проблема

Литературният обзор е много добре структуриран и обособен смислово и логично в подтеми. Обхваща 33 стандартни страници. Подробно и изчерпателно са разгледани епидемиологичните аспекти на проблема, диагностичните и лечебни акценти на спрегнатата чернодробна и сърдечно-съдова патология. Детайлно са разгледани ключови патогенетични въпроси, касаещи връзките между метаболитния синдром, неалкохолната стеатозна болест и сърдечно-съдовата патология. Подробно са представени становищата на различни авторски колективи относно тезите дали НАСБ е маркер за повишен риск от преждевременна атеросклероза или самостоятелен рисков фактор за развитието ѝ, както и дали това заболяване допринася за или съпътства прогресията на ССЗ при пациентите с метаболитен синдром.

Критични бележки:

- При някои представени дефиниции, като например тези за метаболитен синдром и SCORE-диаграмите за определяне на риск не са цитирани литературни източници.

Целта на дисертационния труд е формулирана ясно и конкретно. Задача №4 е неясно формулирана и няма отношение към поставената цел.

Материал и методи: В дисертационния труд са включени 87 последователно хоспитализирани пациенти с различни чернодробни заболявания, 33 пациенти с метаболитен синдром и НАСБ със СС-сложнения и 29 пациенти с метаболитен синдром и НАСБ без СС-сложнения. Прави впечатление продължителният период на проследяване, както и богатата гама от използвани антропометрични, клинични, лабораторни и инструментални изследвания, гарантиращи достоверността и значимостта на резултатите. Допълнителен принос за това имат и използваните статистически модели, съвсем уместно подбрани за целта и задачите на дисертационния труд.

Критични бележки:

- посочени са критериите за включване в проследяването, но не и критериите за изключване. Не става ясно дали пациентите без СС-сложнения имат изходно СС-заболяване, например артериална хипертония;
- голяма част от приложените формули, таблици и скали не са преведени на български език;
- в описанието на статистическите методи фигурират много исторически данни, които са ненужни.

Резултати:

Резултатите на дисертационния труд са подробно описани на 115 стандартни страници и добре онагледени с фигури и таблици. Те са в съответствие с целта и зададените задачи на работата.

Критични бележки:

- когато се коментира статистическата значимост на резултатите, е прието «р» да се посочва в скоби, без «заштото»;
- много таблици не са преведени;
- във фигури и диаграми има повторение на «средни стойности»;

Обсъждане:

Обсъждането е представено на 18 страници. Направен е подробен коментар и анализ на собствените резултати.

Изведени са диагностични и терапевтични алгоритми с важно практическо значение за клиничната работа.

Основен недостатък на тази част от дисертационния труд е липсата на сравнение на собствените резултати с тези на други авторски колективи. Това прави невъзможен адекватния анализ на работните хипотези и получените резултати.

Направените изводи са изчерпателни и съответстват напълно на целите и задачите, заложени в дисертационния труд на д-р Юрукова. Приносите с оригинален и потвърдителен характер са коректно формулирани и синтезират значимостта на труда.

Заключение:

Дисертационният труд на д-р Нонка Николова Юрукова представлява значим и задълбочен анализ на актуален медицински проблем. В резултат на коректна интерпретация на получените данни са предложени конкретни и ясни модели за клинично поведение при болни със спрегната чернодробна и сърдечно-съдова патология. Направените критични бележки не отменят този факт, поради което давам **положителен вот** за присъждане на образователна и научна степен "Доктор" по професионално направление 7.1. Медицина (Кардиология) на д-р Нонка Николова Юрукова.

18.09.2019 г.

Подпис:

Доц. д-р Емил Манов